

Miljöräkenskaper – Miljösektorn 2015

MI1301

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	3
A.1	Ämnesområde	3
A.2	Statistikområde	3
A.3	SOS-klassificering	3
A.4	Statistikansvarig	3
A.5	Statistikproducent	3
A.6	Uppgiftsskyldighet	4
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	4
A.8	Gallringsföreskrifter	4
A.9	EU-reglering	4
A.10	Syfte och historik	4
A.11	Statistikanvändning	5
A.12	Uppläggning och genomförande	5
A.13	Internationell rapportering	6
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	6
B	Kvalitetsdeklaration	6
B.0	Inledning	6
B.1	Innehåll	6
1.1	Statistiska målstorheter	6
1.1.1	Objekt och population	7
1.1.2	Variabler	7
1.1.3	Statistiska mått	8
1.1.4	Redovisningsgrupper	8
1.1.5	Referenstider	9
1.2	Fullständighet	9
B.2	Tillförlitlighet	9
2.1	Tillförlitlighet totalt	9
2.2	Osäkerhetskällor	9
2.2.1	Urval	9
2.2.2	Ramtäckning	9
2.2.3	Mätning	10
2.2.4	Svarsbortfall	10
2.2.5	Bearbetning	10
2.2.6	Modellantaganden	10
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	10

<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	<i>10</i>
3.1	Frekvens	10
3.2	Framställningstid	11
3.3	Punktlighet	11
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	<i>11</i>
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	11
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	11
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	11
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	<i>11</i>
5.1	Spridningsformer.....	11
5.2	Presentation	11
5.3	Dokumentation.....	11
5.4	Tillgång till primärmaterial	12
5.5	Uppl ynningstjänster.....	12

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Miljö

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Miljöräkenskaper

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån, SCB
Postadress: Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Sebastian Constantino
Telefon: 010-479 44 37
Telefax: 010-479 43 48
E-post: förnamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån, SCB
Postadress: Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Sebastian Constantino
Telefon: 010-479 44 37
Telefax: 010-479 43 48
E-post: förnamn.efternamn@scb.se
Kontaktperson: Susanna Roth
Telefon: 010-479 48 03
Telefax: 010-479 43 48
E-post: förnamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

I statistiken om miljösektorn förekommer känsliga företagsuppgifter. Framförallt företags omsättning och export. Rönjningskontroll görs och enskilda cellvärden i tabeller där det bedöms föreligga risk för röjande så tas cellvärdet bort.

A.8 Gallringsföreskrifter

Miljösektorstatistiken har ingen egen datainsamling. Statistiken återanvänds från flera olika källor, undersökningen om företagets ekonomi, företagsdatabasen, registerbaserad arbetsmarknadsstatistik och utrikeshandeln med varor.

A.9 EU-reglering

Statistikens utformning och definitioner är fastställda i Eurostats manual The environmental Goods and Services Sector accounts - Handbook, (2016).

EU-förordningen 538/2014 reglerar statistikens innehåll samt årlig rapportering till Eurostat

A.10 Syfte och historik

Syftet med statistiken är att uppskatta miljösektorn i Sverige, d v s de arbetsställen vars verksamhet består av att mäta, förebygga, minimera eller återställa förstörd miljö. Statistiken baseras på uppgifterna i en databas över miljöarbetsställen.

OECD och Eurostat började under 1990-talet att arbeta med sektorn för miljövaror och tjänster. Resultatet av det arbetet blev en manual för datainsamling och analys, vilken publicerades 1999. Statistiska centralbyrån (SCB) har sedan 2000 tagit fram statistik över Sveriges miljösektor med hjälp av miljöföretagsdatabasen. Arbetet har till stor del baserats på OECD:s och Eurostats manual. Nuvarande tidsserie börjar från 2003.

Under 2014 antogs EU-förordningen 538/2014 som reglerar en årlig rapportering av statistiken till Eurostat. Dessförinnan hade insamling skett frivilligt. I samband med antagandet av EU-förordningen beslutades att statistiken på Miljösektorn skulle bli en del av Sveriges officiella statistik (SOS).

Vid alla större förändringar har resultaten reviderats bakåt för hela tidsserien från 2003. Följande större förändringar har gjorts sedan 2003:

- Från och med 2005 baseras statistiken på arbetsställen istället för juridisk enhet.
- Fram till 2008 särredovisades de sekundära miljöarbetsställena, d v s de med lägre än 50 procent miljöverksamhet. Nu redovisas istället ett totalresultat för hela den svenska miljösektorn, genom att en andel läggs till de sekundära arbetsställena. Andelen indikerar hur stor del av arbetsstället som har en miljöverksamhet.
- Under 2009 fattade Eurostat beslut om en ny manual. En förändring är att miljöområdet dricksvattenproduktion (SNI2002-kod 41) inte längre är inkluderat i miljösektorn. SCB införde redan till publiceringen i december 2008 denna förändring och har tagit bort SNI 41 från alla årens resultat.
- 2015 genomfördes en revidering av hela tidsserien i syfte att lägga till nya företag och arbetsställen även bakåt i tiden.
- 2015 blev även statistiken på miljösektorn en del av Sveriges officiella statistik.
- 2016 har Eurostat uppdaterat manualen för miljösektorn. Statistiken har med det en tydligare koppling till räkenskapssystemet. Utvecklingsarbete pågår för att den svenska miljösektorstatistiken ska ha mer samband med nationalräkenskaperna.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken ska användas som beslutsunderlag för ekonomisk politik och miljöpolitik, samt utgöra stöd i den nationella uppföljningen av både internationella och nationella miljömål.

Mellan åren 2006-2010 levererade SCB regelbundet data till Swentec, Sveriges miljöteknikråd. Sedan Swentec lades ner i slutet av 2010 har ansvaret för statistik över miljötekniksektorn gått över till Tillväxtanalys. Samarbete med Tillväxtanalys fortsatte till 2012. Därefter beställde Näringsdepartementet årligen statistik.

Eurostat (EU:s statistikbyrå) liksom andra delar av EU använder data över miljösektorn, t ex för att göra jämförelser mellan länderna.

Övriga användare har varit f d Nutek och ITPS, regioner, kommuner och länsstyrelser. Data efterfrågas även av journalister, forskare, studenter, politiska partier och konsulter.

A.12 Uppläggning och genomförande

I databasen lagras miljöföretagen utifrån deras arbetsställen. Informationen hämtas från SCB:s företagsregister, automatiskt via SNI-kod eller manuellt. Eftersom samtliga arbetsställen hämtas från företagsregistret följer information om dess adress, organisationsnummer, SNI-kod etc. med in i miljöföretagsdatabasen.

I databasen klassas varje arbetsställe enligt några, för denna databas specifika, variabler: miljöområde och miljöandel. I bearbetningen av statistiken kopplas variablerna omsättning, export och antal sysselsatta/anställda till varje arbets-

ställe. De uppgifterna hämtas från företagsregistret, handelsstatistiken, momsregistret och registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS).

Miljöföretagsdatabasen uppdateras kontinuerligt enligt en årlig plan. Eftersom företagsregistret uppdateras kontinuerligt behöver informationen i miljöföretagsdatabasen regelbundet stämmas av mot företagsregistret. Det mesta görs automatiskt. Vissa ändringar behöver dock granskas noggrannare och görs därför manuellt. Större manuella uppdateringar görs årligen i projektform. Syftet är att identifiera nya miljöarbetsställen och att uppdatera utvalda miljöområden.

Uppdaterade tabeller och diagram med statistik över miljösektorn publicerades två gånger per år, vanligen i juni och december. Statistiken baseras på en fryst årspopulation för föregående år. Data avseende export och omsättning beställs under hösten och data avseende sysselsättning beställs under våren.

A.13 Internationell rapportering

Från 2014 finns en EU-reglering som fastslår rutinerna för den årliga inrapporteringen av data som görs till Eurostat. Det första året som ska rapporteras är 2014 och rapportering sker inom 24 månader efter referensårets slut. SCB har dock sedan 2010 rapporterat statistiken frivilligt till Eurostat, i enlighet med manualen från 2009.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Under 2016 utreds möjligheten att även kunna redovisa förädlingsvärden för 2003 och framåt. Det kan även bli aktuellt att använda nettoomsättningen från företagsekonomiska undersökningen istället för uppskattningen av omsättningen från momsregistret som används idag.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Statistiken avser att mäta miljösektorn i Sverige, utifrån omsättning, export och antal anställda/sysselsatta på berörda arbetsställen. Målet är att statistiken ska fånga upp miljöföretag inom miljösektorn utifrån uppställda kriterier för dem. Den största osäkerhetskällan är undertäckning och övertäckning av arbetsställen. Föreliggande kvalitetsdeklaration gäller statistiken avseende år 2003-2013.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Statistiken avser att belysa följande målstorheter/parametrar avseende miljösektorn i Sverige:

- Antal arbetsställen
- Omsättning, i miljoner SEK
- Export, i miljoner SEK
- Antal sysselsatta

1.1.1 Objekt och population

SCB definierar miljösektorn enligt Eurostats manual The environmental Goods and Services Sector accounts - Handbook, (2016). Även EU-regleringen 691/2011 om Miljöräkenskaper styr arbetet med att producera miljösektor statistiken i Sverige. Däri finns en definition som översatt till svenska blir:

"Sektorn för miljövänliga varor och tjänster: sådan produktionsverksamhet i en nationell ekonomi som alstrar miljövänliga produkter (miljövänliga varor och tjänster). Miljövänliga produkter är produkter som framställts för miljöskydd, enligt vad som avses i led 4, och resurshantering. Resurshantering inbegriper bevarande, underhåll och förbättring av beståndet av naturresurser och således skydd mot utarmning."

Miljöarbetsställen finns inom ett flertal branscher (SNI 2007). Vissa SNI tas med i miljösektorns population i sin helhet. Dessa är i dagsläget:

- Regummering (SNI 2211) (Endast en andel läggs in i statistiken)
- Avloppsrening (SNI 37)
- Avfallshantering och återvinning (SNI 38)
- Sanering (SNI 39)
- Partihandel med avfallsprodukter och skrot (SNI4677)

För att finna arbetsställen inom resterande SNI används ett flertal olika källor t ex SCB:s Energistatistik, KRAV, olika branschorganisationer, media samt sökmotorer.

I databasen klassificeras de svenska miljöarbetsställena utifrån hur stor del av arbetsstället som är verksam inom miljösektorn genom variabeln miljöandel. Andelen baseras på miljöverksamhetens andel av arbetsställets totala omsättning alternativt på andelen anställda eller andel produkter/verksamhetsområden inom miljöområdet. Det är främst för arbetsställen med en verksamhet mindre än 50 procent som man idag aktivt sätter en miljöandel på. Ett arbetsställe som är verksam inom miljösektorn med mer än 50 procent klassas normalt sett som ett miljöföretag i sin helhet, d v s andelen 1.

1.1.2 Variabler

Variabler är dels de som läggs in direkt i databasen manuellt eller automatiskt via företagsregistret, dels de som beställs från andra register inför statistikbearbetningen.

Variabler i databasen, som hämtas från företagsregistret

- Personnummer/organisationsnummer anger identitet för den juridiska enheten
- Företagsnamn avser den juridiska enheten
- Postadress för den juridiska enheten med gatuadress, postnummer och postort
- Län och kommun för den juridiska enheten
- Status hos Skatteverket beskriver om den juridiska enheten är registrerad hos Skatteverket. Antar värdena 1 Registrerat eller 9 Avregistrerat
- CFAR-nummer anger identitet för arbetsstället

- Antal arbetsställen anger antal aktiva arbetsställen som tillhör den juridiska enheten
- Huvudnäringsgren med SNI-kod avser arbetsställets verksamhet
- Sekundär näringsgren med andel i procent, om det finns tillgängligt
- Arbetsställets status anger aktiv eller avslutad verksamhet enligt företagsregistrets kriterier
- Belägenhetsadress, med gata, postnummer, postort, telefon, fax och e-post, anger adressen där arbetsstället är fysiskt beläget
- Benämning är det namn på arbetsstället som används i dagligt tal. Anges om benämningen skiljer sig från det juridiska namnet
- Fri text för juridisk enhet och arbetsställe innehåller information från registerunderhållspersonalen

Variabler i databasen, manuell hantering

- Miljöandel anger hur stor del av arbetsställets verksamhet som kan relateras till miljöarbete.
- Miljöområde anger arbetsställets verksamhetsområde

Variabler för statistikbearbetning, beställs från andra undersökningar inom SCB

- Export från utrikeshandelsstatistiken utan tjänsteexport, för juridisk enhet
- Export från momsregistret med tjänsteexport, för juridisk enhet
- Omsättning för juridisk enhet
- Förvärvsarbetande män/kvinnor/totalt, antal

1.1.3 Statistiska mått

Statistiska mått är antal och miljoner SEK.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas på följande grupper:

Miljöområde

I databasen klassas varje miljöarbetsställe utifrån verksamhetsområde. Miljöområden delas in i följande huvudgrupper med undergrupper:

UTSLÄPPSBEHANDLING

- Luftutsläppskontroll
- Avloppshantering
- Avfallshantering
- Mark och grundvatten
- Buller och vibrationer
- Konsult, övervakning etc.

RESURSHANTERING

- Dricksvattenproduktion
- Återvunnet material
- Förnyelsebar energi
- El/värme från förnyelsebara biobränslen
- Vind
- Sol
- Vatten

- Tillverkning/försäljning biomassa
- Förnyelsebara transportbränslen
- Övrigt (T ex bergvärme)
- Värme- och energibesparing
- Hållbart jordbruk och fiske
- Hållbar skog
- Ekoturism
- Biologisk mångfald och övrigt inom resurshantering

Kön

Parametern antal förvärvsarbetande redovisas på grupperna män, kvinnor och samtliga.

Regional indelning

Variablerna förvärvsarbetande, export och omsättning redovisas per län för de variabler där möjligt utifrån sekretessbestämmelser. Andelen av förvärvsarbetande som tillhör miljösektorn för varje kommun publiceras också.

1.1.5 Referenstider

Data avseende antal förvärvsarbetande samt förädlingsvärden redovisas normalt cirka 1,5 år efter referensåret. Övriga data redovisas efter cirka 11 månader. I tidsserier redovisas data från år 2003. Uppgifterna avser senast kända uppgifter under året.

1.2. Fullständighet

Databasen avser vara fullständig utifrån uppställda kriterier för miljöföretag.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Ett statistikvärdes tillförlitlighet beror på det totala felet mellan skattningen och målstorheten. Det totala felet kan bestå av urvalsfel, täckningsfel, bortfallsfel, mätfel och bearbetningsfel.

Statistiken över miljösektorn bedöms vara god, men påverkas av några osäkerhetskällor. Framförallt är det ambitionen att skapa en heltäckande statistik som påverkas av undertäckning. Någon skattning av felets storlek har inte gjorts. Det är svårt att hitta nystartade miljöföretag, vanligen upptäcks de först när de hunnit växa, synts i media eller gått med i en branschorganisation.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Inget urval dras, samtliga objekt ingår i statistiken

2.2.2 Ramtäckning

Övertäckningen består av företag med felaktig branschkod, nedlagda och vilande företag. Övertäckning uppstår även då företag ges en för hög miljöandel.

Undertäckningen består av företag med felaktig branschkod samt nystartade företag som inte har hunnit komma med i statistiken. Undertäckning uppstår även då arbetsställen ges en för låg miljöandel. Det råder även osäkerhet kring om alla miljöarbetsställen har fångats upp i databasen då det är ett mycket svårt område att täcka.

2.2.3 Mätning

Mätning sker genom att uppgifter i databasen fylls i manuellt eller hämtas automatiskt från andra register. De variabler som samlas in från andra register, i första hand från företagsregistret, används utan ytterligare granskning och mätkvaliteten är således densamma som i källregistren. De register som används anses ha god kvalitet med avseende på de variabler som ingår i Miljöföretagsdatabasen. För mer information om kvaliteten i dessa hänvisas till dokumentation avseende respektive register.

De uppgifter som läggs in manuellt bygger till viss del på skattningar och genererar därför ett visst mått av osäkerhet. Det gäller främst den miljöandel som läggs till de arbetsställen med miljöandel under 50 procent. Studier av mätfel för statistiken har inte gjorts.

En databas upprätthålls med en population av miljöföretag som utgör miljösektorn. Databasen har gradvis byggts upp sedan 2003 framförallt genom att lägga till företag som uppfyller miljösektorns definition. Dels utgörs dessa av företag som ligger inom vissa SNI-branscher där alla företagen är miljöföretag kan uppdatering göras via register varje år. För andra miljöföretag som är verksamma inom branscher där branschens uppgift ej ligger inom miljösektorn behöver dessa företag letas upp t ex via branschorganisationer eller media-.

2.2.4 Svartsbortfall

Ej aktuellt.

2.2.5 Bearbetning

De arbetsställen som läggs in manuellt i databasen granskas på mikronivå avseende de variabler som är specifika för just den här produkten, d v s miljöområde och miljöandel. Arbetsställen med hög omsättning (omsättningsklass 8 eller mer) genomgår en mer noggrann granskning, eftersom de ger ett större genomslag i statistiken. Granskning görs även på makronivå med hjälp av föregående års resultat.

2.2.6 Modellantaganden

Ej aktuellt.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Numeriska osäkerhetsmått redovisas inte.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Statistiken publiceras två gånger per år, juni och i månadskiftet november/december.

3.2 Framställningstid

Uppdateringen av databasen görs kontinuerligt under året. Sammanställningen av statistiken för publicering är beroende av när indata från Företagsregistret, Momsregistret, Utrikeshandelsstatistiken samt den Registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken och Företagsekonomiska statistiken tillgängliggörs.

3.3 Punktlighet

Statistiken publicerades enligt plan den 3 december 2015.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Vid uppdatering av befintliga företag i databasen eller tillägg av nya, beräknas hela tidserien på nytt tillbaka till 2003 i en revidering. Jämförbarheten är därför god och brott i tidserien undviks när definitioner ändras.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Sedan 2010 pågår en frivillig insamling till Eurostat om statistik på miljösektorn, kallad Environmental Goods and Services Sector (EGSS) på engelska. Under 2014 reglerades insamlingen så att samtliga EU-länder måste rapportera in statistik på miljösektorn till Eurostat. Än så länge använder många länder olika metoder för att skapa statistiken; enkäter, register och makroekonomisk statistik. Detta gör att de internationella jämförelser som kan göras fortfarande är begränsade. Vissa länder har även valt att inkludera aktiviteter som ligger utanför den internationella definitionen av miljösektorn för att statistiken bättre ska passa nationella behov av information. Metodmässigt ligger Nederländernas statistik på miljösektorn närmast Sveriges eftersom även där används en helt registerbaserad ansats. Det betyder att annan befintlig statistik och administrativa register återanvänds, det finns ingen separat miljösektorenkät.

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

Statistiken använder samma grundregister och till stor del samma variabler som annan företagsstatistik som produceras på SCB, sammanvändbarheten bedöms därför vara bra.

B.5 Tillgänglighet och förstälighet

5.1 Spridningsformer

Statistik över miljösektorn presenteras på SCB:s webbplats, www.scb.se, under produkten MI1301 Miljöräkenskaper. I samband med offentliggörandet publiceras också ett pressmeddelande.

5.2 Presentation

I form av tabeller och diagram på SCB:s webbplats, samt bakgrundsdata i excelfiler.

5.3 Dokumentation

Den externa dokumentationen består av detta dokument och en sammanfattande dokumentation för miljöräkenskaperna som handlar om statistikens framtagning. Båda finns tillgängliga på SCB:s webbplats, www.scb.se/mi1301/
Internt används arbetsrutinbeskrivningar för alla steg i statistiken framtagning.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Specialbearbetningar av mikrodata utförs på uppdragsbasis.

5.5 Upplysningstjänster

För ytterligare upplysningar kontakta:
Sebastian Constantino, tfn 010- 479 44 37
Susanna Roth, tfn 010-479 48 03